

Відгук

офіційного опонента – доктора юридичних наук, професорки Россіхіної Галини Володимирівни на дисертацію здобувача Дячук Наталії Дмитрівни на тему: «Адміністративно-правове регулювання захисту Українських Карпат», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07. – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Дисертаційне дослідження Дячук Наталії Дмитрівни присвячене актуальній проблемі адміністративного права – адміністративно-правовому регулюванню захисту Українських Карпат. Запровадження принципів сталого розвитку у практику природокористування є запорукою збереження унікальних гірських екосистем Українських Карпат, їх флори та фауни, раціонального лісокористування та водокористування, розвитку туризму та рекреації, забезпечення належного співіснування людини та довкілля, без варварської експлуатації останнього.

Проблеми вирубки лісів у Карпатах, нерационального природокористування, забезпечення належного доступу громадян України до якісної питної води, збереження водних ресурсів Карпат, транскордонне співробітництва між країнами Карпатського регіону є актуальними та такими, що потребують свого вирішення.

У цих умовах надзвичайно важливим є формування ефективної моделі адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат.

Мета дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб на основі комплексного наукового аналізу теоретичних положень та чинного

законодавства України з'ясувати особливості адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат, сформулювати ряд пропозицій та рекомендацій щодо його вдосконалення.

Для досягнення поставленої мети в дисертаційному дослідженні вирішено наступні завдання:

- визначено зміст поняття «адміністративно-правове регулювання захисту Українських Карпат»;
- проаналізовано форми та методи адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат;
- з'ясовано систему адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат;
- охарактеризовано нормативну систему адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат;
- проаналізовано інституційну систему адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат;
- сформульовано низку конкретних пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення законодавства України із питань адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, котрі виникають в сфері адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат. А предметом дослідження є адміністративно-правове регулювання захисту Українських Карпат.

Методологічними засадами дисертаційного дослідження є система методів й прийомів наукового пізнання, використання яких ґрунтується на системному підході, який дає можливість здійснити дослідження даної наукової проблематики. Діалектичний матеріалізм є універсальним методом наукового пізнання, що надав можливість здійснити аналіз особливостей адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат в контексті взаємозв'язку окремих його елементів. Об'єктивний ідеалізм є універсальним методом наукового пізнання, що надав можливість сформулювати ряд рекомендацій і пропозицій щодо вдосконалення законодавства України у сфері

адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат. Із застосуванням логіко-семантичного методу сформульовано нові визначення понять із даної проблематики (підрозділи 1.1, 1.2, 2.1, 3.1). Системно-структурний метод використано під час дослідження класифікації форм та методів адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат (підрозділ 1.1), системи адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат (підрозділи 1.2, 2.1, 3.1), окремих елементів системи адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат (підрозділи 2.2, 2.3, 3.2, 3.3). Соціологічний метод застосовано при характеристиці нинішнього стану адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат (підрозділи 3.2, 3.3).

Науково-теоретичною основою даного дисертаційного дослідження є наукові праці вчених в галузі адміністративного права, екологічного права, міжнародного права, адміністративного процесу, конституційного права, теорії держави і права та інших галузей права із питань адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат.

Отже, ознайомлення зі змістом дисертації дає підстави зробити висновок, що мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження визначені вірно, що дозволило логічно і послідовно викласти результати дисертаційного дослідження, сформулювати науково важливі, актуальні та аргументовані висновки. Досягнутий позитивний результат також обумовлений вдалим вибором методології дослідження.

У результаті проведеного дослідження сформульовано ряд наукових положень і висновків запропонованих особисто дисертантом. До найбільш значущих з них належать:

вперше:

- охарактеризовано зміст поняття «адміністративно-правове регулювання захисту Українських Карпат» як взаємоузгоджена сукупність норм та принципів права, форм та методів адміністративно-правового регулювання, уповноважених суб'єктів, та їх діяльність, що мають на меті ефективне забезпечення належного захисту Українських Карпат;

- визначено наступні складові елементи системи адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат: нормативну систему та інституційну систему адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат;

- обґрунтовано, що система адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат - це внутрішньо взаємоузгоджена цілісна сукупність норм та принципів права, уповноважених суб'єктів та їх практична діяльність, що мають на меті ефективне забезпечення належного захисту Українських Карпат;

удосконалено:

- поняття «метод адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат» як сукупність прийомів і способів здійснення діяльності уповноважених суб'єктів із метою забезпечення належного захисту Українських Карпат, зокрема: збереження гірських екосистем, флори та фауни, водних ресурсів, забезпечення сталого природокористування, ведення ефективного лісового господарства, здійснення мисливського господарства, сприяння розвитку туризму, рекреації, охорони довкілля;

- вчення про нормативну систему адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат, зокрема, встановлено, що вона містить наступні елементи: нормативна система адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат за внутрішньодержавним правом; нормативна система адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат за міжнародним правом;

- вчення про інституційну систему адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат, зокрема, встановлено, що вона містить два складові елементи: національна інституційна система адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат; міжнародна інституційна система адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат;

набули подальшого розвитку:

- питання форми адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат як різновиду юридичної діяльності, що складається із комплексу взаємоузгоджених організаційних заходів, метою котрих є забезпечення належного захисту Українських Карпат, зокрема: збереження гірських екосистем, флори та фауни, водних ресурсів, забезпечення сталого природокористування, ведення ефективного лісового господарства, здійснення мисливського господарства, сприяння розвитку туризму, рекреації, охорони довкілля;

- питання щодо подальшого вдосконалення адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат, зокрема, обґрунтовано доцільність розробити і затвердити нову Державну цільову програму «Ліси України» на 2021-2026 роки, на основі принципів сталого розвитку.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що викладені в дисертаційному дослідженні положення можуть бути використані у:

- науково-дослідній роботі – для подальшого дослідження практичних й теоретичних аспектів проблематики адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат;

- правотворчій діяльності – для вдосконалення законодавства України із питань адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат;

- правозастосовній діяльності – для вдосконалення діяльності Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, судів, неурядових організацій та інших уповноважених суб'єктів у сфері адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат;

- навчальному процесі – в юридичних й інших вищих навчальних закладах під час викладання навчальних дисциплін: «Адміністративне право», «Екологічне право», «Міжнародне право», при написанні окремих монографій, навчальних посібників, підручників, розробці методичних рекомендацій, і також під час викладання лекцій та проведення практичних занять.

Можна погодитися із позицією дисертанта, що у сучасній Україні проблема захисту Українських Карпат є однією із найбільших екологічних проблем, належне вирішення якої, є запорукою збереження гірських екосистем, флори та

фауни, водних ресурсів, забезпечення сталого природокористування, ведення ефективного лісового господарства, здійснення мисливського господарства, сприяння розвитку туризму, рекреації, охорони довкілля, доступу громадян України до якісної питної води, а також подальшого розвитку України як демократичної та правової держави, громадянського суспільства, сприяння процесу євроінтеграції України. Внаслідок цього належне адміністративно-правове регулювання захисту Українських Карпат має нині надзвичайно важливе значення.

Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується вдалою і логікою викладення матеріалу, різноманітністю опрацьованої здобувачем джерельної бази.

Разом з тим, дисертаційне дослідження не позбавлено певних недоліків та дискусійних положень, які потребують додаткового обґрунтування, зокрема:

1) Дисертант зазначає, що «Забруднення повітря є одним з основних чинників проблем зі здоров'ям у багатьох країнах світу. Ліси Карпат виконують важливу функцію для забезпечення високої якості атмосферного повітря у країнах Карпатського регіону, в тому числі і в Україні»(с. 23). Однак, автор у тексті дисертації далі не деталізує свою думку щодо того яким саме чином Ліси Карпат виконують важливу функцію для забезпечення високої якості атмосферного повітря у країнах Карпатського регіону, зокрема, які шляхи боротьби із забрудненням атмосферного повітря, зокрема, на Закарпатті, адже місто Ужгород неодноразово попадало у Топ-10 рейтингу міст України із найбільш забрудненим атмосферним повітрям. Тобто доцільно було обґрунтувати таку думку більш деталізовано.

2) Вважаємо, що дисертанту доцільно було більше уваги приділити у підрозділі 2.3. дисертації дослідженню положень Орхуської конвенції 1998 року.

3) Дисертант зазначає, що «Принципи забезпечення сталого господарювання в лісах України відображені у Лісовому кодексу України, зокрема: щодо організації лісового господарства, моніторингу лісів,

сертифікації лісів» (с. 87). Проте, дисертант не обґрунтовує надалі в тексті своєї думки щодо того як принципи забезпечення сталого господарювання в лісах України реалізуються на практиці. Доречно було обґрунтувати власну думку щодо цього в тексті дисертації.

4) Вважаємо, що дисертанту доцільно було більше уваги приділити у підрозділі 3.2. дисертації дослідженню проблематики завдань та повноважень Державної екологічної інспекції України у сфері адміністративно-правового регулювання захисту Українських Карпат.

5) Дисертант наголошує, що «Важливим визнається обмін досвідом на загальноєвропейському рівні щодо національних та регіональних питань, пов'язаних з лісами, стратегії пом'якшення та адаптації до кліматичних змін з метою забезпечити прийняття рішень щодо лісозахисних заходів, а також їх реалізацію відповідно до сталого лісокористування» (с. 201). Проте, вважаємо таку думку такою, що потребує додаткового аргументування. Оскільки фундаментальні наукові дослідження щодо стратегії пом'якшення та адаптації до кліматичних змін з метою забезпечити прийняття рішень щодо лісозахисних заходів, а також їх реалізацію відповідно до сталого лісокористування, в Україні не здійснювалися.

Вищезазначені зауваження і побажання стосуються дискусійних і складних питань, вони не впливають на загальну високу позитивну оцінку здійсненого дисертаційного дослідження і не перешкоджають визнати його завершеною науковою працею.

Наукові положення, висновки та рекомендації, які містяться у дисертації, належним чином відображені у вісьмох наукових публікаціях дисертанта, в тому числі в п'ятьох наукових статтях, опублікованих у фахових наукових виданнях, у тому числі в одному зарубіжному науковому виданні, а також апробовані належним чином у виступах на науково-практичних конференціях. Положення та висновки дисертаційного дослідження є новими та науково обґрунтованими, носять творчий і самостійний характер.

Автореферат дисертації Дячук Наталії Дмитрівни відображає зміст дисертаційного дослідження, його основні теоретичні і практичні положення,

містить практичні рекомендації та пропозиції у сфері проблематики дисертаційного дослідження.

Отже, на основі вищенаведеного, вважаю, що дисертаційне дослідження Дячук Наталії Дмитрівни на тему: «Адміністративно-правове регулювання захисту Українських Карпат», подане на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності: 12.00.07 – адміністративне право і процес, фінансове право; інформаційне право є самостійною завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують важливе наукове завдання і мають важливе значення для подальшого розвитку науки адміністративного права. Дисертація відповідає вимогам, які передбачені пунктами 9 та 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, щодо дисертацій, які подаються на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, а її автор – Дячук Наталія Дмитрівна заслуговує на присудження їй наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07. – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

доктор юридичних наук,
професорка кафедри
державно-правових дисциплін
Харківського національного
університету імені В.Н.Каразіна

проф. Галина РОССИХИНА

Засв. Підпис Россіхіної Г.В. засвідчую
Начальник Служби управління персоналом ХНУ імені В.Н. Каразіна
доктор педагогічних наук, професор

С.М. Куліш

